

tidligere oplevede til sit 20de Aar. Jeg tror altsaa, at her er et Punkt, hvor man uden Skade kunde resignere.

Der er i disse Dage fra forskellige Sider faldet nogle Bemærkninger, som jeg kunde have Lyst til at anstille nogle Betragtninger over. Den ene Bemærkning, der er fremsat, og den er fremsat, synes jeg, stærkt fra den ærede Rigsdagsmand for Kerteminde Kredsen (Pinstrup), min Sidemand her, er den, der gaar ud paa, at det ikke kan tillades, at man nærer Bekymring eller udtaler Tvivl om Retningen af en bestemt Politik, medmindre man kan paavise bestemte udvortes Kendsgerninger. Jeg vil dertil sige, at jeg tror, at en Betragtning som denne skal forstaaes med alt muligt Maadehold. Der er nemlig noget, som ligger i Luften, der er noget, som rører sig i Stemninger og Tendenser, og dette noget betyder i det politiske Liv ofte meget mere end fuldbragte politiske Kendsgerninger. Jeg tror ikke, man paa ethvert Trin af Udviklingen kan gaa hen og sige: kom med Kendsgerninger, og vi ville bøje os. Der var jo en Tid, da det nuværende Reformparti og Folketingets Venstre var saa gode Venner, og da Forholdet mellem dem var saa ømt, at vi andre, der ikke saadan er vant til stærke Følelsesudtryk, neppe nok kunde være i Stue med dem. Men det varede ikke længe, inden Forholdet begyndte at kølnes, og det kølnedes mere og mere, indtil endelig den Dag kom, da den ene sagde til den anden: Du er ikke den, du før var. Vilde det under saadanne Omstændigheder hjælpe, om man sagde: kom frem med Kendsgerninger, bevis mig, at jeg er bleven en anden! Jeg tror ikke, det vilde hjælpe noget. Vi have set, hvorledes den ærede Rigsdagsmand for Middelfart (Slengerik) den ene Sommer var ovre i Kertemindekredsen som dens Rigsdagsmands kraftigste Støtte for den næste Sommer at møde op i Kertemindekredsen som Rigsdagsmandens værste Modstander.

Se, overfor den Slags nytter det ikke, at man siger: Kom med Kendsgerninger, vis os udvortes politiske Kendsgerninger, og vi ville bøje os. Det er ikke underligt, at der kan opkomme Tvivl og Usikkerhed og Bekymring, vil jeg sige, hos Vælgerne, og vi maa forstaa dette, thi ellers gøre vi Vælgerne Uret. Men naar denne Tvivl og Bekymring er opkommen, kan den ikke afhjælpes paa nogen anden Maade end ved, at vi redeligt og jævnt udtale, hvordan vi se paa Stillingen. Hvis man har set anderledes paa den, saa sig: Saadan

har jeg set paa den, og saadan ser jeg nu paa den. Paa anden Maade kan Tvivlen og Usikkerheden ikke afhjælpes.

Den anden Betragtning, som er kommen frem under disse Dages Forhandlinger, og som navnlig er pointeret stærkt af min Sidemand, den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 8de Valgkreds (Lindø), gaar ud paa, at man ikke maa kritisere en bestemt Politik, thi saa giver man dens Modstandere Vaaben i Hænde. Maa jeg til denne Betragtning sige, at jeg fuldt og straks indrømmer, at her er et forstandigt og skønsomt Hensyn at tage, og at dette Hensyn ikke kan tages for alvorligt. Men paa den anden Side vil jeg spørge ærede Medlemmer, hvad det egentlig vilde føre til, hvis denne Tankegang blev udført i sine yderste Konsekvenser. Hvad blev der saa af det fri Ordskifte her i Folketingssalen? Vilde det ikke ende med, at vi kom til at liste omkring mellem hinanden paa Hosesokker med uldne og svedne Talemaader. Vilde det ikke ende med, at Befolkningen snart tabte Interessen for Rigsdagsforhandlingerne? Nej, vi maa absolut kræve frisk Luft i Salen. Ærede Medlemmer ville nok have lagt Mærke til, hvor meget der gøres for at holde Luften frisk og strømmende i denne Sal, hvor saa mange Mennesker opholde sig, for at vi kunne befinde os vel, men det er Medlemmernes egen Sag at holde den aandelige Luft frisk og ren, og jeg siger: Vi maa kræve frisk Luft i Salen, og det fri Ordskifte maa have sin Ret, naar det føres i en sømmelig og god Tone. Djærve Ord og høvisk Tone er en god gammel dansk Regel, som nødig skulde forvises fra den danske Rigsdag. Jeg mener altsaa, at her er et forstandigt og skønsomt Hensyn at tage, som hvert Medlem maa tage efter sit bedste Skøn, og som ikke kan tages for alvorligt, men man maa ikke udføre denne Tankegang i sine Konsekvenser saaledes, at det fri Ordskifte hæmmes, thi saa gaar det galt.

I denne Forbindelse vil jeg tillade mig at udtale, at efter min Formening har min politiske Ordfører her i Salen, det ærede Medlem for Randers Amts 6te Valgkreds (Neergaard) i det hele og store i de to Taler, han har holdt under disse Dages Forhandlinger, ikke tilsidesat det af mig nævnte forstandige og skønsomme Hensyn. Det kan have været smaat nok med denne Finanslovbehandling. Vi høre og læse jo, at den trækker sig saa lavt hen langs Jorden. Men har der en Gang imellem været lidt Sving over Forhandlingerne, har der